REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURI de ANUNȚURĬ:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banĭ

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVII.

„GAZETA" iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șese lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brasov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șese lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 209. Brașov, Miercurĭ 22 Septemvrie (5 Octomvrie). 1904.

Elementul moral în armată.

(*a*) O fóie maghiară din Budapesta aduce scirea, că la ultimele manevre militare, ce s'au ținut în părțile ardelene, câțĭ-va ofițerĭ au făcut observațiunĭ comparative asupra forței de resistență a soldaților. Cu ocasiunea unui marș de 32 kilometri, — fiind soldații încărcați cu tótă povara prevĕḑută pentru timp de rĕsboiŭ — ofițerii au observat atitudinea soldaților după naționalitățĭ.

Resultatul numitelor observații îl publică amintita fóie („Bp. H.") în ultimul sĕu numĕr și ceea-ce ea retace, adaogăm noi, adecă că acele manevre au fost manevrele trupelor de *honveḑi*, pentru-ca se scie, că alte trupe n'au ținut anul acesta manevre în Ardeal.

Ei bine, sĕ vedem întâiŭ aprecierile ofițerilor de honveḑĭ asupra resistenței cu carĭ diferitele naționalitățĭ suportă strapațele manevrelor, și pe urmă sĕ ne facem și noi observațiile.

Inainte de tóte se apreciéză prestațiunile soldaților românĭ și constatările se resumézǎ în următórea sentință:

„*Tenacitatea cea mai mare — elementul moral cel mai mic*". (A legnagyobb szivósság mellett a legkisebb az erkölcsi erő az oláh legénységben.)

După Românĭ vine elementul german:

„Șvabiĭ și Sașiĭ — ḑice aprecìarea — arată multă silință, dér în general acésta este naționalitatea, care mai puțin póte suporta strapațele".

Despre jidovĭ se aduce următórea apreciare:

„Cei mai slăbănogĭ sunt jidoviĭ, cu tóte acestea ei nu sucombă în marșurile grele, fiind-că de obiceiŭ sunt trimișĭ înainte ca îngrijitorĭ de quartire, păzitorĭ de tren și în alte aplicațiunĭ speciale, unde serviciul este mult mai ușor".

Despre țiganĭ se spune, că sunt cei mai isteți simulanțĭ, carĭ iscodesc fel de fel de pretexte pentru a puté eși din rêndurĭ. Scapă pușca de pe umĕr, și se aruncă la pămênt unde îi apucă tóte năbădăile și convulsiunile.

In sfîrșit sĕ vedem cum se apreciéză soldatul maghiar:

„*Soldatul maghiar* — ḑice aprecìarea — *are o situație particulară în Transilvania. In privința tenacității stă îndĕrĕtul Românului* (szivósságra nézve mögötte marad az oláhoknak), dér cu tóte acestea este cel mai prețios element al materialului de ómenĭ militar. La honveḑime este o veche și inapelabilă tradiție, că Maghiarului nu-i este permis a sucomba. La marșurĭ, cele mai grele probleme cad în sarcina Maghiarilor. Ei merg cântând în fruntea fie-cărei companiĭ. Ofițeriĭ cautǎ a-le ațîța ambiția... și se pricep de minune a deștepta forța morală a Maghiarului..."

Nicĭ-odată elementul românesc nu se teme când se fac apreciérĭ comparative asupra calităților luĭ militare, că va rĕmâné mai pe jos decât alte națiunĭ, séu că constatările, fie chiar venite de la un tor inspirat de sentimente ostile față cu dênsul — îl vor da de ruș ne.

Tenacitatea și entusiasmul soldatului român — când are pentru ce se entusiasma — au fost înscrise cu litere de aur în istoriile rĕsbóielor. Acésta e o cestiune, care nu se mai discută.

Acuma vin chiar ofițerii „armatei naționale maghiare" și constată, că în privința tenacității, Românii sunt superiorĭ tuturor naționalităților și că soldatul maghiar nu se póte mĕsura cu cel român în ceea ce privesce resistența față cu strapațele.

Acésta este o mărturisire fórte prețiósă, care în epoca de lăudăroșie și trufie șovinistă în care trăim, face onore acelor ofițerĭ.

Sĕ admitem un moment, că și partea a doua a constatărilor este justă. Ce dovedesce ea?

Dovedesce óre că soldatul român nu scie sĕ se entusiasmeze și că i-ar lipsi elementul și forța morală? Dómne feresce!

Constatarea ofițerilor — presupunênd, că e justă — dovedesce, că ofițerii n'au sciut sĕ inspire soldatului român acea ambiție, pe care au sciut sĕ o inspire soldatului maghiar, măgulindu-i sentimentul național și punêndu-l sĕ-șĭ cânte în timpul marșului cântecele sale naționale.

Observațiile ofițerilor s'au făcut ce e drept numai în timpul manevrelor, dér se pot trage conclusiunĭ și pentru un cas de rĕsboiŭ.

Ofițerii sĕ vorbéscă cu soldații în limba lor, sĕ-i lase sĕ-șĭ cânte cântecele lor, cu un cuvênt sĕ menajeze sentimentele naționale ale fiecăruia — și atuncĭ pe lângă superioritatea în tenacitate, vor puté constata la soldatul român și superioritatea în avêntul moral.

E atât de greu acest lucru?

Cestiunea macedoneană.

Două ḑiare streine, unul rusesc și altul englesesc, publică lucrurĭ interesante cu privire la situațiunea din Macedonia și la acordul austro-rus.

Ḑiarul rusesc „*Novoie Vremja*" accentuéză necesitatea unui *acord sêrbo-bulgar*, ḑicênd, că acéstă solidaritate sêrbo-bulgară ar fi unica salvare contra pretinsului pericului austriac. Fóia rusésca atribue Austro-Ungariei veleități de cucerire în Macedonia și drept dovadă aduce grabnica construire a căii ferate la Plevlje, transporturile necurmate de trupe în Bosnia și intrigile consulilor austriacĭ, carĭ deșteptă neîncrederea din partea statelor slave.

Mai interesantă este o telegramă, ce o publică una din foile englese cu privire la *atitudinea Italiei*. Telegrama vorbesce de un conflict, ce era sĕ isbucnéscă între Austria și Italia cu privire la cestiunea macedonénă. Conflictul, ḑice ḑiarul „*Morning Post*", era sĕ provóce o criză seriósă. Pentru aplanarea lui a trebuit sĕ intervină guvernul din Londra. Étă în ce sta acest conflict:

Austro-Ungaria voia, ca ofițerii din jandarmeria macedonénă sĕ fie numai austriacĭ și rușĭ. Generalul italian *Degiorgis* s'a opus la acésta. Atuncĭ Austria și Rusia au propus, ca generalul Degiorgis sĕ fie pus sub ordinele comisarilor civilĭ, austriac și rus. Ministrul italian *Tittoni* a apĕrat însĕ cu dibăcie prestigiul generalului italian și a sciut în același timp sĕ evite un conflict. Politica lui *Tittoni* a fost constant acea, de a-se transforma cestiunea macedonénă într'o *cestiune europénă*, pentru-ca ast-fel ea sĕ fie sustrasă de la monopolul austro-rus.

Un confrate bucurescean luând notă de afacerea acésta ḑice, că politica pe care voesce sĕ o ducă ministrul italian

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS„.

(2)

Feréstra sclipitóre.

De F. Clemens.

— Urmare. —

„Și acum tu eștĭ însărcinat sĕ-l cauțĭ?"

„Da, însĕ nu pe dibuite, cum credĭ tu. Inainte cu câteva ḑile s'a raportat din Tarbes că a fost vĕḑut acolo. Un funcționar de la poliție, care mai 'nainte fusese în slujbă la Paris, l'a recunoscut. Adevĕrat că l'a zărit numai în mijlocul mulțimei cu ocasiunea unei serbărĭ și este cu putință sĕ se fi înșelat. In lipsa altor indicii, poliția a socotit că e de ajuns și atâta spre a trimite în urmărire pe unul din copoii sĕi."

„Și acel copou eștĭ tu?"

„Da. Și de aicĭ poțĭ vedé cât de slabă îmĭ este speranța de a pune mâna pe cele cincĭ mii de francĭ, carĭ de altmintrea recunosc, că ție țĭ-ar prinde încă și mai bine, pentru-ca sĕ te vedĭ ajuns mai curênd sub pantof".

„Mulțumesc iubite amice", rĕspunse Moulin. „Totușĭ — fie că sunt prospecte, fie că nu sunt — banii sunt un stimulent. Insărcinarea, ce mi-s'a dat mie de asemenea nu e mai puțin încurcată, cu deosebirea, că mie nu-mĭ surîde la țintă premiul de aur, ci numai onórea soluțiunei unei enigme nepĕtrunse".

„E permis a afla detailurĭ? Sĕu este secret oficial absolut?"

„Pentru tine nu e secret, deórece sciu că mai curênd țĭ-ai mușca limba, de cât sĕ mĕ tradezĭ cu un singur cuvênt. Ai audit" — și detectivul se apropia cu gura de urechea lui Roche, șoptindu-i încet — „ai audit de dispariția misteriósă a locotenentului Gérard?"

„Am audit faptul, fără alte detailurĭ. Era par'că din corpul vameșilor?"

„Da, și era staționat în Cauterets."

„Escelentă stațiune mai ales vara".

„N'aș puté afirma, cu deosebire pentru un impiegat vamal, iubite colega. Are de a face cu contrabandiștii și nu cu óspeții de la băi. Și contrabanda a câștigat enorm în intensitate, mai ales în anii din urmă. Tocmai din pricina acésta a fost pus înainte cu un energicul locotenent Gérard în fruntea companiei de gardă de la vamă. El a desfășurat în adevĕr o acțiune fórte energică și de sigur în curênd ar fi pus capĕt abusurilor, decă n'ar fi dispĕrut subit într'un mod așa de misterios".

„De sigur a fost victima vr'unei crime".

„Nicĭ nu mai încape îndoielă. Contrabandiștii îl uriau ca pe satana, și domnii aceștia nu sunt tocmai alegĕtorĭ în mijlócele lor. A fost ucis de sigur, despre asta nimenĭ nu se îndoiesce, însĕ unde și în ce împrejurărĭ? Și unde i-se află cadavrul? Până nu va fi găsit acesta, tot mai esistă posibilitatea sĕ nu fi fost ucis, și că se află în viĕță și sechestrat undeva. Orĭ póte o fi cădut victimă unui accident?"

„Da, da", adaugă Roche gânditor. „Dér unde și când a fost vĕḑut el mai pe urmă?"

„Mai pe urmă a fost vĕḑut înainte cu două sĕptĕmânĭ acasă la el. Gérard nu locuia în Cauterets, ci la distanță de vr'o jumĕtate de oră într'o regiune părăsită. Locuia singur cu ordonanța sa Silvin într'o căsuță. Casarma companiei însĕ nu e mai îndepărtată de cât vr'o ciucĭ-ḑecĭ de pașĭ. Intr'o Sâmbătă séra s'a culcat ca de obiceiŭ. A doua ḑi diminéța nu s'a mai sculat. De geaba bătea la ușă ordonanța și când în sfîrșit, temêndu-se sĕ nu i-se fi întâmplat ceva, ordonanța a forțat ușa, a găsit odaia gólă. Stăpânul sĕu dispăruse."

„Și nu s'a găsit vr'o urmă?"

„Nicĭ o urmă. Patul a fost întrebuințat și încă timp mai îndelungat. Asta se cunoscea. Odaia era la înălțime de etaj, pe feréstră n'a putut sĕ iésă. Afară de acésta feréstra era închisă bine. Tot așa și ușa. Dór ordonanța a trebuit sĕ o spargă, ca sĕ pótă întra. Lipsia ce e drept una din cheile casei, pe acésta însĕ locotenentul o avea tot-déuna în buzunar, înșirată împreună cu alte chei pe veriga unui lănțișor".

„Nu este esclusă așa-dér posibilitatea, că a eșit des de diminéță, fără sĕ trezéscă pe ordonanță".

„Nu numai că nu este esclusă, dér acésta este singura hipotesă, ce s'ar puté admite. Nu se póte de loc presupune, că

de esterne în cestiunea macedonénă, este cea mai bună pentru *România*, căcĭ pe câtă vreme cestiunea macedonénă va fi lăsată numai pe séma Austriei şi Rusiei, Românii nu pot aştepta nicĭ un avantaj din punct de vedere al intereselor lor în Macedonia.

Combaterea malariei.

De **Dr. I. Popp**, medic-colonel.

(3) (Urmare.)

Cunóscem duşmanul, ii cunóscem vatra, cunóscem isvórele şi purtătorii infecţiunei şi avem în mânile nóstre şi armele pentru combaterea lui. Cercetările ulteriórе vor avé problema de a-l isgoni cu desăvîrşire din mijlocul nostru.

Resultatele grandióse şi succesele practice sunt dobândite în urma cercetărilor obositóre de multĭ anĭ şi este din cale afară interesant a urmări lupta necontenită a sciinţei cu bóla acésta renitentă, din vechime şi până în ḑilele nóstre.

In timpurile mai vechĭ bóla se numea numai cu numele colectiv de „frigurĭ“. Hippokrates şi mai târḑiu Celsus, aveau deja noţiunĭ mai exacte. Romanii ajunseră în privinţa aetiologiei malariei pe urma cea adevĕrată. Ei considerau mlaştinele şi evaporaţiile lor, precum şi gânganiile locuitóre într'ênsele, drept „agenţĭ“ producătorĭ de bólă. Concepţia acésta, ce se apropie de adevĕr, în evul mediu, în urma decadenţei culturale, ajunse a fi uitată.

Descoperindu-se la 1640 efectul scórţei arborelui chines de către soţia vice-regelui din Peru, care prin acéstă scórţă a fost vindecată de malaria, s'a început diferenţiarea clinică a maladiei. In cartea renumită a lui Torti şi Morton vedem deja bólele cu frigurĭ împărţite în 2 grupurĭ, anume de acelea, carĭ pot fi înlăturate cu chinină, şi de acelea, carĭ rĕmân neînfluinţate de acest mijloc.

Cum-că malaria prin contactul direct de la om la om nu se póte comunica, s'a recunoscut curênd, dér se credea posibilitatea, că virus-ul póte sĕ se lipéscă extern de corpul omului şi de obiectele fără viéţă şi astfel propagat.

Incetul cu încetul s'a desvoltat hipotesa, că germenul malariei trebue sĕ se găséscă în sol şi se vorbia peste tot de „miasme“, sub care numire se înţelegeau evaporaţiunile veninóse ale solului. Poporul italian a dat acestei bóle din vechime numele de *mal-aria* = aer rĕu.

O parte a cercetătorilor susţinea, că germenul bólei se află în apă, alţii ḑiceau că se află în aer şi nu puteau ajunge la un resultat positiv.

Natura parasitară a bólei — bănuită încă de mult — a fost enunţată pentru prima óră în anul 1842 de către Rasori, ér la 1845 de către Mitchel. De mult se scie în general, că Virchov şi alţĭ cercetătorĭ iluştri încă pe la mijlocul secolului trecut au găsit în sânge, în creerĭ, în măduva óselor şi în splină etc. aglomeraţii de pigment, carĭ se aflau numai în casul, când individul respectiv suferise ḑe malaria. Pigmentul acela caracteristic s'a dedus, că se derivă din degenerarea bolnăvicióśă şi descompunerea în cele din urmă a celulelor roşii sanguinare, şi au trecut mai bine de 30 anĭ până ce medicul militar frances *Laveran* a constatat, că *pigmentul malariei*, séu aşa numitul *melanin*, în parte este compus din forme celulare, carĭ nu obvin decât la malaria şi carĭ după întrebuinţarea de chinină s'au mai rărit, până ce în cele din urmă au dispărut din sânge. Acésta s'a întîmplat la 6 Noemvrie 1880 şi Laveran a constatat, că formele acestea celulare sunt agenţii séu producĕtorii *parasitarĭ* ai bólei.

O dată descoperiţĭ aceştĭ agenţi, s'a făcut un progres uriaş. Cercetarea ulterióră se atribue italianului *Golgi*, care la 1885 a constatat întreg procesul de desvoltare al paraziţilor în sânge şi a dovedit, că frigurile sunt în legătură causală cu diferitele grade de desvoltare a parasiţilor, precum şi aceea, că încă pe vremea lui era posibil a recunósce prin cercetarea microscopică a sângelui nu numai tipul acceselor de frigurĭ, ci chiar a preḑice, décă este apropiat proximul acces de frigurĭ şi când se va presenta.

Prin acésta a fost descoperită fiinţa maladiei. Şi acum s'a început o activitate febrilă scientifică.

Activitatea acésta era îndreptată asupra cestiunei, că anume unde se află parasitul în afară de corpul omenesc, şi în ce chip se face infecţiunea, adecă cum ajunge agentul malariei în om? Şi unii ḑiceau, că isvorul infecţiunei este la scăldat, alţii că se află în apa de beut, séu în aer.

Teoria solului a fost susţinută mult timp, dér a fost părăsită cu desăvîrşire după-ce Celli şi Valenti au dovedit, că inocularea pământului, precum şi a culturelor de amoebe luate din solurĭ malarióse asupra pasĕrilor, n'a avut ca consecinţă îmbolnăvirea de malaria. Experimentele acestea au dovedit lămurit, că germeniĭ acestei maladiĭ nu trăiesc direct în sol.

Teoria apei de la Hipocrate începênd până în timpurile recente a avut numĕroşĭ aderenţĭ. Chiar şi Laveran şi Manson încă susţineau la început acéstă teorie. Insĕ cum-că apa de beut nu póte fi pricinuitórea bólei, au dovedit'o cercetătorii italienĭ, cu deosebire Celli, prin aceea că în spitalul Santo Spirito din Roma, a lăsat mai multĭ ómenĭ sĕ bea câteva ḑile în fie-care ḑi câte 3 litri de apă din mlaştinile pontinice, fără ca sĕ se fi îmbolnăvit vr'unul de malaria. Tot aşa i-a pus sĕ inhaleze apa de mocirlă şi sĕ li-se dea şi ca clysmă în cantităţĭ din ce în ce mai marĭ, tot cu resultat negativ.

(Va urma.)

Aţîţărĭ contra „Asociaţiunei“.

Ḑiarul archişovinist *„Magyar Szó“* face consecuent pe poliţaiul guvernului în ce privesce manifestările de orĭ-ce natură din sînul naţionalităţilor nemaghiare. In numĕrul sĕu de la 2 Octomvrie aţîţă érăşĭ într'un lung articol *în contra „Asociaţiunei“*, învinuându-o că ar face politică naţionalistă română.

„Asociaţiunea“, ḑice „M. Szó“, dimpreună cu despărţĕmintele ei formézǎ un teritoriu de sine stătător al românimei. (?) Deşi din sînul ei este esclusă politica, ea servesce totuşĭ indirect cause politice. Şcóla civilă de fete din Sibiiu servesce în primul rênd scopurĭ separatiste, identice cu credeul politic al Românilor.

După noi — continuă „M. Szó“ — guvernul ţĕrii a făcut prima şi cea mai mare greşală din punct de vedere al politicei de stat, când la *1895*, sub Banffy, *a silit societatea sĕ depăşéscă sfera activităţii sale din Ardeal şi sĕ şi-o estindă asupra tuturor părţilor ţĕrii locuite de Românĭ...* Guvernele de până acum au împiedecat pe Românĭ a ţiné adunărĭ, în carĭ sĕ-şĭ desbată politica, — ér aḑĭ Românii nu trebue sĕ mai convóce conferenţe de partid şi sĕ céră permisiunea autorităţilor competente, fiind-că *ei pot sĕ o facă acésta liber cu ocasiunea adunărilor generale ale societăţilor lor culturale.*

Prin urmare — ḑice „M. Szó“ — din punctul de vedere al politicei de stat, *periculul iminent* al acestei societăţĭ („Asociaţiunea“) se manifestă în acele întrunirĭ, carĭ dau ocasiune tuturor Românilor din patrie a-se întêlni unii cu alţii şi a discuta între ei asupra viitórei lor atitudine politice. Orĭ cât de bine s'ar controla decursul adunărilor societăţii, *scopul ascuns* totuşĭ nu póte fi împedecat, deórece manifestaţiunile vieţii politice a poporului român se întêmplă la banchetele, concertele şi balurile aranjate din incidentul adunărilor generale şi în întêlnirile personale, carĭ nu pot fi controlate...

Şi tot pe córda acésta o dă înainte „Magyar Szó“, învinuind guvernul, că a aprobat statutele „Asociaţiunei“ modificate la 1895 şi a permis „Asociaţiunei“, ca adunările generale *sĕ şi-le ţină în diferitele ţinuturĭ ale ţĕrii.* Adunarea din ĕst-an de la Timişóra încă ḑice, că a avut *misiune politică.* De încheiere „M. Szó“ scrie:

„Nu pricepem, ce înţeles a avut din punctul de vedere al politicei de stat, ca guvernul de la 1895 sĕ aprobe §-ul 32 din statute, paragraf ce îndreptăţesce societatea, ca în fie-care an sĕ-şĭ ţină adunarea tot în alt loc? Acéstă continuă migraţiune este chemată aḑĭ, ca ţinuturile locuite de Românĭ sĕ le ţină în agitaţie şi activitate permanentă şi sĕ deştepte consciinţa de rassă în Românii din diferitele părţĭ, ca factor principal de *separatism şi ură*“...

Noi la rêndul nostru *nu pricepem* de ce cei de la „Magyar Szó“ cred atât de naivĭ pe cetitorii lor, încât sĕ nu vadă, că bêrfelile lor relative la „Asociaţiune“ nu sunt dictate decât de cea mai curată rĕutate şi ură de rassă, de dorinţa şi pofta de a suprima şi nimici şi modestele manifestaţiunĭ culturale ale Românilor...

Au ajuns lucrul acolo, încât înaintea acestor agitatorĭ maghiarĭ, Românul agită şi când dórme, pe câtă vreme s'ar puté presupune, că nu viséză de abecedarul maghiar.

Suflete de despoţĭ ridicolĭ!

Rĕsboiul ruso-japones.

Ciocnirile între avangardele inimice se continuă ḑilnic. Acésta este unica scire mai de sémă, ce a sosit în decursul ḑilei de erĭ.

Generalul *Sacharow* a telegrafiat cu data de 1 Oct. următórele statului maior general rusesc:

„Trupe din avangarda inimică au încercat la 29 Sept. sĕ pĕtrundă spre Yansingtun şi Findiatum. Cavaleria nóstră însĕ le-a oprit. Un detaşament de cavalerie, care a fost trimis la Ciaynutau, pe ţĕrmul drept al fluviului Hun, a gonit pe Japonesĭ din acel loc şi au incendiat 17 jonce, pe carĭ se aflau muniţiunĭ. Japonesiĭ primind ajutóre considerabile, au forţat detaşamentul nostru sĕ se retragă“.

Agenţia „Reuter“ primesce cu data de 1 Oct. din cartierul general japones prin Fuzan următórea depeşă: Primul tren japones a sosit după amiaḑĭ în Liaoyang. Peste câteva ḑile se va organisa serviciu regulat. Primele trenurĭ vor aduce provisiunĭ, muniţiunĭ şi material necesar liniei ferate.

Tot agenţiei „Reuter“ i-se telegrafézǎ din Cifu, că după spusele Chinesilor la 28 şi 29 Septemvrie lupte violente s'au dat spre vest de Liaoteşan, aprópe de golful Pigeon (Port-Arthur). Cu ocasiunea acésta Ruşiĭ au voit sĕ pună mâna pe tunurile de calibru mare aşeḑate de Japonesĭ, dér n'au reuşit.

O scire telegrafică mai nouă din Petersburg anunţă, că Ţarul a numit pe *Kuropatkin camandant suprem al armatei de ost trimisă contra Japonesilor.* Locţiitorul *Alexiew* rĕmâne şi pe viitor în postul sĕu de locţiitor, dér sfera lui de activitate se va întinde numai *asupra afacerilor civile.* Acéstă mĕsură a Ţarului însémnă cu alte cuvinte, înlăturarea tacită a lui Alexiew. *Kuropatkin* dispune acum liber da sórtea armatei sale şi de operaţiunile militare, fără a mai cere consensul lui Alexiew şi fără a-se mai împiedeca de ordinele, adesea contrare intenţiunilor lui, ce le da locţiitorul.

Se mai anunţă din *Petersburg*, că in mod oficial se confirmă scirea despre înlocuirea actualului ministru de marină al Rusiei.

O depeşă din Sanghai sosită la Londra spune, că acolo s'a lăţit faima despre *o mare luptă navală la Port-Arthur* între Ruşĭ şi Japonesĭ. Se aştéptă eşirea din port a flotei rusescĭ.

Despre vr'un nou asalt contra fortăreţei nu se face nicĭ o amintire. Se ḑice însĕ, că pentru ḑiua de 16 Octomvrie Japonesiĭ prepară un atac principal, încordându-şĭ tóte forţele, ca sĕ slăbéscă

---

contrabandiştii séu alţĭ duşmanĭ ai lui sĕ-l fi ucis în locuinţa lui şi apoi sĕ-l fi tîrît de acolo, cu atât mai puţin, că l'ar fi furat de viu. In ambele casurĭ ar trebui sĕ se vadă semnele unei pĕtrunderĭ cu forţa. – Nu, nu, dér precum s'a constatat la cercetare, locotenentului Gérard îi plăcea sĕ iasă tiptil în zorĭ de ḑi şi se întorcea de regulă cu vr'un resultat neaşteptat şi surprindĕtor“.

„Atuncĭ póte şi acuma se află în urmărirea vr'unei intreprinderĭ curagióse şi o sĕ iésă la ivélă, când nicĭ nu-l vor aştepta“.

„Că va fi ieşit la o astfel de întreprindere, se póte. Dér ca sĕ se mai întórcă, asta nimenĭ nu o mai póte spera. Mai nainte nicĭ-odată nu lipsia mai mult de o jumĕtate de ḑi, séu cel mult o ḑi. Un timp mai îndelungat nicĭ nu putea sĕ lipséscă din consideraţiunĭ de serviciu.“

„Aşa este“.

Cei doi detectivĭ şedură câte-va clipite în tăcere faţă în faţă.

„Şi tu eştĭ însărcinat acum, sĕ aducĭ lumină în întunerecul dispariţiei?“, reluà Roche firul conversaţiei.

„Da“.

„Este o afacere afurisită — trebue sĕ mărturisesc“, esclamă detectivul aprópe invidios.

„Eu aşĭ prefera cele cincĭ mii de francĭ“.

„Bravo! Dér ce-mĭ folosesce promisiunea pielei de urs, fie ea cât de frumósă, décă pe ursul, de pe care vréu sĕ trag pielea, trebue sĕ-l prind singur! Ai vr'un plan?“

„Deocamdată numai o umbră de plan. Trebue întâiŭ sĕ sondez terenul. Am sĕ mĕ anunţ ca óspe de cură, sé-mĭ caut o locuinţă şi voiŭ lua cu chirie odaia gólă în care a locuit ofiţerul“.

„N'o sĕ fie bătător la ochĭ?“

„De ce? O odaie în primul etaj se dă de obiceiŭ la óspeţĭ de aceia, carĭ iubesc singurătatea în munţĭ şi nu sunt fricoşĭ. Firesce, de aceştia nu sunt prea mulţĭ Cel mult décă vr'un vînător pasionat s'o fi lăsat ademenit pentru câteva sĕptĕmânĭ prin posiţia edificiului“.

„Şi cine o sĕ te servéscă?“

„Ordonanţa lui Gérard, care locuiesce încă în casă“.

„Ai sĕ-i spui cine eştĭ?“

„N'am sĕ-i pot tăinui. Cineva trebue sĕ fie iniţiat în secret, pentru-ca la nevoie sĕ pot conta la un ajutor. Pe cât sciu eu, ordonanţa este un om cu multe calităţĭ. Tăcut, credincios şi esact. Este din Gascogne. Afară de el mai este iniţiat şi locotenentul Autremont, numit în locul lui Gérard. Atât el, cât şi compania lui îmĭ stau la disposiţie în orĭ ce moment“.

„Iţĭ urez succesul cel mai strĕlucit“, ḑise Roche, reprimând în silă un căscat. „Décă n'ai nimic împotrivă, eu am sĕ dorm acum puţin.“

„Bună idee, pe care am s'o urmez şi eu“.

(Va urma.)

cel puțin cetatea, décă de-ocamdată nu o pot lua.

In unele cercurĭ din capitala Rusiei s'a lățit svonul, că partea cea mai mare a *liniei ferate în jurul Baicalului* ar fi subminată. Un tren cu trupe s'ar fi oprit, ca sĕ se evite o nenorocire. Numĕroșĭ Japonesĭ și Chinesĭ au fost prinșĭ și după un proces sumar au fost spânzurațĭ.—Faima acésta mirósă a minciună.

Cu data de 2 Octomvrie se anunță din Petersburg, că Țarul ar fi ordonat *formarea unei a treia armate rusescĭ*, sub conducerea generalului *Linevicĭ*. După formarea acestei oștirĭ, forțele armatei rusescĭ în Asia orientală vor fi mai mult de *500.000*.

Fóia oficială japonesă din Tokio publică un comunicat, după care Japonia dispune la cas de nevoie de *600.000* ómenĭ pentru rĕsboiŭ. Din scirile de până acum resultă, că Japonia are deja transportațĭ în Manciuria și în peninsula Liaotung inclusive Port-Arthurul, mai mult de 300.000 ómenĭ.

SCIRILE DILEI.

— 21 Septemvrie v.

Deputatul Valasek la închisóre. Din Vaț se scrie cu data de 2 Octomvrie: „Astădĭ a sosit aicĭ deputatul național slovac al cercului Miava, *Ioan Valasek*, ca sĕ-șĭ încépă pedépsa de un an închisóre de stat, la care a fost osîndit de către tabla r. din Pojun pentru ațițare contra națiunei maghiare“.

Masa studenților universitarĭ din Clușiŭ. Cetim în *„Rĕvașul“*, că direcțiunea „Economului“ în ședința sa plenară din 30 Septemvrie ținută sub conducerea președintelui Artemiu *Șarcadi*, canonic din Oradea-mare, s'a ocupat cu cererile pentru locurĭ libere la masa studenților și a hotărît sĕ priméscă la masă pe semestrul prim pe următorii tinerĭ universitarĭ: 1) Valeriu Roman, st. jur. din Dragavilma. 2) Faust Selăgian, st. jur. din Beiuș. 3) Eugen Groze, st. în sc. naturale din Blașiŭ. 4) Iuliu Rusu, st. jur. din M.-Uióra. 5) Simion Nemeș, st. jur. din Coșocna. 6) Silviu Brânzeu, st. med. din Ciucudel. 7) Traian Pop, st. jur. din Șinca-veche. 8) Aurel Botean, st. jur. Blașiŭ. 9) Ioan Bianu, st. jur. din Șoroștin. 10) Ioan Sabo, st. jur. Urmeniș (Selagiu). 11) Camil Piso, st. jur. din Sibiiu. 12) Valeriu Suciu, jurist, din Gherla. 13) Eugen Tatar, jurist din Grebenișul-Câmpii. 14) Augustin Pintea, jurist, din Cozla. 15) Aurel Moldovan, jurist, din Ciunga. 16) Emil Pop, jurist, din Decea. 17) Eugen Mera, st. fil. din Meneșul-Câmpiei. 18) Nicolau Butean, st med. din Beiușiŭ. 19) Aurel Vasilie, jurist, din Sibiiu.

Masa, conform hotărîrei Direcțiunei „Economului“, se va da în ést-an în regie și se pune sub conducerea d-lui Iuliu *Florian*, capelan în Clușiŭ. Localul mesei va fi într'o cameră a caselor parochiale din Clușiŭ. Deschiderea mesei pe anul școl. curent se va face Joi, în 6 Oct. n.

Deschiderea gimnasiului rutean din Kotzmann. In diua de 1 Octomvrie a avut loc în Kotzmann deschiderea noului gimnasiu rutén. La serbare a luat parte presidentul țĕrii prințul Hohenlohe, locțiitorul căpitanului țĕrii Stocki, deputatul N. cav. de Vasilco, representanții autorităților și ai comunei. Directorul Szpoynarowski a relevat în discursul sĕu meritele prințului Hohenlohe pentru înființarea gimnasiului. Prințul Hohenlohe a rĕspuns, că el n'a făcut alta, decât, că a lucrat *conform intențiunilor împĕratului, a cărui dorință este, ca fie-care popor sĕ se pótă cultiva în limba sa maternă.*

Procesul Măleanu. Sâmbăta trecută s'a judecat la curtea cu jurați din Pitescĭ procesul lui Costantin Măleanu, mare proprietar, care șĭ-a împușcat nevasta și vizitiul prinșĭ în flagrant delict de adulter. Pe lângă Const. Măleanu ședea pe banca acusaților și fiul sĕu de la nevasta dintâiŭ, Emanoil. Președintele Curții a fost Oscar *Niculescu*, asistat de judecătorii Corneliu *Axente* și Ștefan *Martinescu*. Acusator: N. *Drăghicĭ*, procurorul general de la curtea de apel din Bucurescĭ, asistat de procurorul Costacopol din Pitescĭ. Apĕrătorĭ: Butoianu, Dimancea, Florescu și Comăneanu. Jurații au dat verdict negativ și Măleanu, tată și fiu, au fost achitațĭ.

Ucigașul lui Plehwe. Diarul rus „Kronstadki Westnic“, organul oficial al marinei de rĕsboiŭ, spune că ucigașul ministrului Plehwe e un fost student la universitatea din Moscva și că numele lui este *Sasonoff*, cum s'a anunțat. Diarul desminte scirea, că acest ucigaș a isbutit sĕ fugă. El e sub pază bună și se află acum pe deplin vindecat de ranele, ce i-au pricinuit esplosiunea bombei.

Mórtea unui statistician. O telegramă din Londra aduce scirea, că celebrul statistician *Harcourt*, fost colaborator al lui Gladstone, a murit în etate de 77 anĭ.

Ciocnire de trenurĭ. Trenul de marfă numĕrul 710, ce venia de la Galațĭ. s'a ciocnit la 1 Oct. în stațiunea Barboși cu un alt tren de marfă. Dece vagóne au fost sdrobite și un mașinist a fost grav rănit. Doi frânarĭ au primit lesiunĭ mai ușóre. Pagubele se urcă la 50.000 lei. Causa ciocnirei a fost, că s'a dat un signal fals.

Imbogățirea unui regicid. In Belgradul Sêrbiei produce multe comentarii faptul, că Damian *Popovicĭ*, care a fost unul din capiĭ conjurațiunei contra nefericitului rege Alexandru și a reginei Draga, îșĭ construesce acum un palat măreț pe locul, ce i-a vîndut vĕduva asasinatului general Lazarovicĭ. Până acum de curênd Popovicĭ era considerat ca lipsit cu totul de avere.

Sinuciderea unui cămătar. In Kiew (Rusia) s'a sinucis dilele trecute cămătarul Teressenko, spândurându-se din causa marilor pierderĭ suferite la bursă. La el s'au găsit 500,000 ruble învĕlite într'o cârpă.

Un tînĕr român, care a absolvat școla reală și a făcut maturitatea, caută o ocupațiune ca corepetitor, eventual o altă ocupațiune corespundĕtóre, pentru a puté sta în Brașov, ca sĕ se deprindă în limba română.

Scumpirea vitelor. Se dice, că prețul vitelor a început sĕ se urce considerabil. Nisce măcelarĭ din Brașov s'au dus la Sepsi-Sân-Georgiu, ca sĕ cumpere vite pentru tăiat. Li-s'ar fi cerut însĕ prețurĭ marĭ, așa că n'au putut cumpĕra. Din causa acésta se vorbesce, că are sĕ se urce din nou prețul cărnei (!). In unele măcelării din localitate s'au urcat deja prețurile. Urcarea acésta ni-se pare, cel puțin acum, prea pripită.

Teatru. Mâne Mercurĭ nu va fi representație la redută, deórece va avé loc concertul H. Hintz. Joi trupa d-lui Bauer va juca *„Die grosse Null“* comedie în 5 acte (novitate.)

„Klausenburg“ orĭ „Kolozsvár?“.

Se scie că rectorul din a. tr. al universitățiĭ din Clușiŭ, Dr. Apathy a refusat o adresă a universitățiĭ din Giessen, fiind-că a fost trimisă la „Klausenburg“ și nu la „Kolozsvár“. In urma acestui refus universitatea din Giessen a suprimat orĭ-ce corespondență cu universitatea din Clușiŭ. Profesorul Apathy a trimis cu data de 23 August o circulară în limba francesă tuturor universităților, în care susține, că numele istoric al Clușiului, oraș întemeiat de Maghiarĭ, este *„Kolozsvár“ (Kolozsvár nom historique de notre ville, fondée par des hongrois)*. Numele *„Klausenburg“* este o traducere a numelui unguresc. *(Klausenburg est une traduction allemande du nom original Kolozsvár.)*

Față cu afirmațiunile lui Apathy diarul „S. D. T.“ din Sibiiu susține, că Apathy umblă pe cărărĭ false. Clușiul a fost oraș săsesc în tocmai ca și Brașovul și Sibiiul. Décă n'ar fi fost oraș săsesc, cum ar fi putut dice Ioan Zapolya, rivalul maghiar la regat al lui Ferdinand I la 1527, că „dintre orașele *săsescĭ* singur Clușiul a fost pe partea lui“. După ce însĕ Clușiul în rivalitatea dintre Ferdinand I și Zapolya după căderea imperiului, n'a stat cu Sașiĭ pe partea lui Ferdinand, și după ce au apostatat de la biserica evangelică, trecênd cu Maghiariĭ la biserica reformată și mai târdiu la cea unitară, Germaniĭ din Clușiŭ au început sĕ se asimileze. (Teutsch Sachsengeschichte ed. II p. 240 tsq.

La 1404 regele Sigismund a întărit pe *„Saxones“* din Clușiŭ în libertățile lor acordate de Ludovic I, ér numĕrul Maghiarilor din Clușiŭ se reducea la locuitoriĭ din strada maghiară (*platea ungaricalis seu Magerutcha*) amintită deja la 1372. Ce rost avea numirea de „Strada maghiară“, décă orașul ar fi fost maghiar?

Numele originar al orașului este cel păstrat până în diua de astădi în limba românéscă: *„Clus“*, care se amintesce în diploma de la 21 Iunie 1222. (Urkundenbuch I. p. 21).

Acel *Clus*, în forma veche germană *klûs, klûse, klûsa-* din latinescul medieval *clusa* (clausa de la claudere), însemnéză loc închis, schit, mănăstire. De aicĭ se esplică fără nicĭ o dificultate numirile *„monasterium Clus“*, *„Kolozsmonostor“* și *castrum Clus*(e) séu *Clusa* = Klausenburg (documentul de la 1241 referitor la invasiunea Tatarilor.) Unguriĭ i-au dis *Clusvár*, din care conform legilor fonetice maghiare, carĭ nu toleréză la începutul cuvintelor doué consonante, s'a făcut *„Culus-vár“*...

Cea mai bună dovadă, că „Klausenburg“ nu e traducere a ungurescului „Kolozsvár“ este, că toțĭ Sașiĭ de pe la Bistriță în dialectul lor îl numesce „Klausenburg“ (Klausn-burich) și nu Kolozsvár; tot așa și *Românii*, a căror limbă păstréză numirile săsescĭ în forma lor cea mai originală, până în diua de astădĭ întrebuințéză numirea *„Clus“* usitată pe la începutul evului mediu.

VARIETATE.

Limbile omenirei. Tóte limbile umane, trecute și presente, se claséză în mod natural în trei grupe principale:

1. Limbĭ monosilabice (compuse din *rădecinĭ* invariabile, fără timp, sufixe, prefixe, timpĭ, numĕr etc.); mai tóte limbile au început prin a fi monosilabice: chinesa, annamita, siamesa, birmana, tibetana.

2. Limbĭ aglutinante (nisce anumite rădĕcinĭ devin elemente de calificare, de relațiune etc., și nu mai servesc de cât pentru a modifica celelalte rădĕcinĭ cu carĭ sunt împreunate, și sunt derivative sufixe, prefixe etc.): Hottentota, apoi limbile negrilor din Africa, limbile nubiană, negrito, papou, australiene, malese, polynesiene, japonesă, dravibiane, bască, americane, caucasiene.

3. Limbĭ cu flexiune (simple modificărĭ fonetice séu flexiunĭ ale rădĕcinelor esprimă modurĭ diferite, modificărĭ ale înțelesului general al acestora): Semitică (arabă, hebraică); Khamilice (berber, somalĭ); Indo-Europene, aceste din urmă subîmpărțite în numĕróse ramurĭ, carĭ sunt: ramurile *hindu*, benegalĭ, limbile țiganilor etc., *iraniană*: persană, afgană, armeană, kurdă; *elenă* (greacă); *italică*: portughesă, spaniolă, catalană, francesă, latină, italiană, română; *celtică*: irlandesă, galică, bretonică; *germanică*: islandesă, norvegiană, suedeză, danesă, englesă, holandesă, germană; *slavă*: rusă, rutênă, polonesă. cehă, slovacă, vendă, slovenă, croată, sêrbă, bulgară; *lettică*: litvană, lettă.

In fie-care limbă, numĕrul real al rĕdĕcinelor fundamentale este mai mic de cum s'a credut cele mai multe orĭ. Limba chinesă are drept basă 500 de cuvinte diferite, ale căror deosebirĭ de intonație fac 1500 de monosilabe. Hebraica asemenea n'are mai mult de 500 rădĕcinĭ. Englesa nu conține mai mult de 461 rădĕcinĭ aryane. Sanscrita ar avé, după unii, de la 800 până la 1600, dér Max Müller le reduce la 131. In realiate, nicĭ o limbă nu nu posede mai mult de 1000 de rădĕcinĭ; unele mult mai puțin, și cele 121 rădĕcinĭ, séu concepte originale ale Sanscritului, după Max Müller, represintă un numĕr considerabil de idei: fie-care rădĕcină are, în adevĕr, un înțeles propriu și multe înțelesurĭ figurate.

Este de observat, că clasificarea limbilor nu concordă cu aceea a rasselor: nisce rasse despre carĭ s'ar crede, că trebue sĕ vorbéscă limba din același grup, vorbesc adesea nisce limbĭ de un grup diferit.

Se vorbesc aprópe 2750 de limbĭ și dialecte pe pămêntul nostru. Numai în Africa se numĕră peste 600 de limbĭ. Cele mai rĕspândite sunt: englesa (120 milióne), germana (75 mil.), limba rusă (75 mil.), francesa (51 mil.), spaniola (41 mil), italiana (33 mil.), portugesa (13 mil.). Englesa și germana sunt limbile ce câștigă mai mult teren. Limba chinesă totuși le întrece pe cele de mai sus, deóre-ce este vorbită de vre-o 300 de milióne de ómenĭ, décă cifrele ce le posedăm sunt esacte. („R. E. și P.“)

ULTIME SCIRI.

Sibiiu, 3 Octomvrie. Adĭ s'a ținut congregația de tómnă a comitatului Sibiiu. Membriĭ românĭ presențĭ în numĕr frumos. Româniĭ au cerut, ca în cercul din nou creat al Cisnădiei, cel puțin pretorul sĕ fie ales dintre Românĭ. *Sașiĭ au refusat* cererea Românilor și au pus numai candidațĭ de ai lor. In urma acésta Româniĭ șĭ-au precisat punctul lor de vedere printr'o declarațiune făcută de presidentul clubului român Dr. L. *Lemenyi*, apoi *au părăsit toțĭ sala în mod demonstrativ*: In ședința de după amiadĭ au urmat la ordinea dilei propunerile membrului N. *Ivan* în cestiunea colectei pentru *monumentul lui Iancu* și a *disolvăriĭ comitetului partidului național român*. Comisiunea permanentă a propus *respingerea propunerilor*.

Tokio, 4 Octomvrie. Avangardele ruse și japonese sunt mereu în contact la sud, la sud-ost și la ost de Mukden. Dilnic se întêmplă ciocnirĭ. In Tienling se aștéptă în fie-care óră lupta cea mare și se crede că Kuropatkin nu vré de cât sĕ rețină pe Japonesĭ la Mukden.

Londra, 4 Octomvrie. Situația la Port Arthur devine din di în di mai critică. Generalul *Stössel* are de scop a apĕra cetatea până la fine, ca ast-fel sĕ facă posibil flotei ruse a-se refugia. Japonesii au bombardat forturile de pe muntele de Aur. Chinesĭ sosițĭ la Cifu afirmă, că pierderile Japonesilor în atacul de la 28 Sept. au fost de 50,000 (?) ómenĭ. Tóte asalturile lor au fost respinse de Rușĭ, carĭ încă au avut pierderĭ marĭ.

Diverse.

O soră de caritate rusóică Engelhardt, spune, c'a stat la Anping doué sĕptĕmânĭ și a luat parte la luptele de la 18, 19 și 31 Iulie. Tóte s'au petrecut în munțĭ. Pe raniți îi transportau pe targe, cu sutele, în locul unde se aflau surorile și îi înșirau pe pămênt. Mulțĭ nu-șĭ mai veneau în fire. Alțiĭ trebuia sĕ-șĭ aștepte rêndul până sĕ fie pansațĭ. Gemetele și suspinele lor îțĭ rupeau inima. Era iadul! M'am ascuns de-am plâns. Le potoleam setea, dându-le ceaiŭ și apă cu lingura. In gropĭ puneau de-odată câte 7 morțĭ, fără cosciug, căcĭ aci cosciugurile sunt fórte scumpe. Mulțĭ au fost îngropațĭ, fără a se sci cum îi chema. Nu era ghiață pentru potolit durerile. Rănile la pântece sunt cele mai primejdióse, mureau mai toțĭ. Cei rănițĭ la brațe séu la picióre se puteau socoti norocoșĭ. Doctoriĭ lucrau di și nópte. Pe ofițeriĭ și pe soldațiĭ greu rănițĭ îi duceau cu targele la Liaoyang, pe ceilalțĭ în targe cu doué róte, carĭ scutură grozav. Acum ne odihnim: avem numai 80 de bolnavĭ, mai toțĭ de disenterie.

Un rĕspuns al lui Ludovic I. Ludovic I. regele Bavariei permitea iubitorilor de sport, sĕ pescuiască în lacul Tegernsee. Făcêndu-se însĕ multe abusurĭ, regele a suprimat acest favor și tóte cererile pentru permisiune fură refusate. Un lord engles a cerut sĕ se facă o escepție și sĕ i-se permită pescuitul. Regele s'a înfuriat de atâta îndrăsnélă și a scris pe petiție cu propria sa mână următórele cuvinte: „Tegernsee este un lac bavarez. Englesii au loc destul pentru pescuit în Ocean. — Ludovic“.

Bibliografie.

A apărut la Bucurescĭ:

Sistema ortografică a limbei române de *Nic. Densușianu*, o broșură de 73 pagine și se află de vêndare la libraria Leon Alcalay din Bucurescĭ cu prețul de 1 leu, trimisă cu posta 1 leu 15 banĭ séu 1 cor. 10 fil.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil Traian H. Pop.

Cursul la bursa din Viena.

Din 3 Octomvrie n. 1904.

Renta ung. de aur 4%	118.90
Renta de corone ung. 4%	97 80
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½%	89.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	97.65
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.50
Impr. ung. cu premii	205.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	160.—
Renta de hârtie austr.	99.65
Renta de argint austr.	99 55
Renta de aur austr.	119.50
Renta de corone austr. 4%	99 60
Bonurĭ rurale ungare 3½%	91.10
Losurĭ din 1860.	154 65
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16.14
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	779 25
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	673.20
Napoleondorĭ	19.04
Mărcĭ imperiale germane	117.37½
London vista	239 47
Paris vista	95.17
Note italiene	95.20

Cursul pieţei Braşov.

Din 4 Octomvrie n. 1904.

Bancnote rom.	Cump.	18.96	Vênd.	19.02
Argint român.	„	18.80	„	18.90
Napoleond'orĭ.	„	19.02	„	19.10
Galbenĭ	„	11.20	„	11.30
Ruble Rusescĭ	„	2.52	„	2.54
Mărcĭ germane	„	117.20	„	117 40
Lire turcescĭ	„	21.50	„	21.60
Scris. fonc. Albina 5%		101.—	„	102 —

PUBLICAŢIUNE.

Se aduce la cunoscinţă publică, cumcă comisiunea orăşênéscă pentru conscrierea virilistilor, îşĭ va începe şedinţa, pentru compunerea listei virilistilor orăşênescĭ pe anul 1905, Sâmbătă în 8 Octomvrie a. c. la 3 óre d. am., éră la cas, că lucrările nu s'ar puté isprăvi în acésta şedinţă, se vor continua în ḑilele de lucru următóre tot-déuna dela 3—6 óre după a. până la finirea acelora.

Şedinţa se va ţiné în sala „Sfatului" şi iĭ stă fieştecăruia în drept, de a se presenta la şedinţă şi de-aşĭ favorisa drepturile sale înaintea comisiunei.

Braşsó, în 3 Octomvrie 1904.

Comisiunea conscrierei virilistilor:

Grăf m. p.
preşedinte.

1—1,1521.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de oficial, la societatea de economiĭ şi credit **„Crişana"** în Brad, prin acésta se publică concurs.

Postul se întregesce, deocamdată, numai provisor, pe un an de probă, cu un salar de Cor. 1200, plătibil în rate lunare anticipative şi tantiema statutară, avênd sĕ fie ocupat în **l-a Novembre** st. n. a. c.

În cas de convenienţă reciprocă, alesul va fi numit, după un an, definitiv.

Cei-ce doresc a reflecta pentru dobândirea acestui post, au se documenteze, că au absolvat şcóla comercială cu cualificaţiunea recerută.

Cei cu praxă de bancă şi cu cunoscinţă de limbĭ, vor fi preferiţĭ.

Rugările sunt a se adresa Direcţiunei societăţiĭ, cel mult până în **15 Octomvre** st. n. a. c.

Brad, la 29 Septemvrie 1904.

Petru Rimbaş,
director esecutiv.

1—1 1520.

Brassóvármegye alispánjától.

Sz. 8507—1904.

Pályázati hirdetmény.

Stoof Tamás elhalálozása folytán üresedésbe jött Brassó városi állat orvosi állás választás utján betöltendő.

Ezen állás évi 1400 kor. törzsfizetéssel és 400 kor. lakbérrel. valamint a szervezési szabályrendelet 119. §-ában megállapitott 5 évről 5 évre ismétlődő öt ötödéves pótlékkal van összekötve. Az ötödéves pot lék fizetés részenek tekintetik és a nyugdij megáilapitásánál számitásba jön. —Az állás élethosszíglan töltetik be.

A városi szervezési szabályrendelet 111. §-a értelmében a városi állat orvosnak nincs megengedve ipart folytatni. üzleti vállalatnál belvagy kültagként részt venni, továbbá, mind oly mellék foglalkozást folytatni. mely által szerződés szerü függőségi viszonyba jön egyesekkel, vagy testületekkel szemben; a szervezeti szabályrendelet 111. §-sa értelmében azonban a városi állat orvosnak hivatalos teendőinek sérelme nélkül a privát praxis meg van engedve.

Ezen állásra ezennel pályázatot nyitok és felhivom mindazokat, kik a betöltendő állást elnyerni óhajtják, hogy a fennálló törvényes rendelkezések által előirt minősités igazolása mellett szabályszerüen felszerelt pályázati kérvényeit hozzám f. évi október hó 20 ig d. e. 11 óráig annál bizonyosabban nyujtsák be. mivel később érkezett folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Brassó, 1904. évi szept. ho 26.

Dr. Jekel,
alispán.

1—1,1519

Dela vice-comitele comitatului Brassó.

Nr. 8507—1904.

Publicare de concurs.

Postul de veterinar al comunei Brassó, devenit vacant prin mórtea lui Toma Stoof, se întregesce prin alegere.

Emolumentele sunt: salariu anual de 1400 cor. ca salariu fundamental; 600 cor. relut de cuartir şi conform §-lui 119 al statutului organisator quinquenale din 5 în 5 anĭ, care quinquenale se consideră ca parte întregitóre a salariului şi se computá în pensiune. Postul se întregesce pe viéţă.

Conform §-ului 111 al statutului organisator comunal, veterinariului comunal este interdis a se ocupa cu orĭ ce industrie, a lua parte ca comanditar séu membru intern la vre-o intreprindere comercială şi a se ocupa cu astfel de afacerĭ, prin carĭ ar ajunge în dependenţă contractuală cu particularĭ, séu cu societăţĭ, conform §-ului 111 a statutului mai sus amintit, alesul póte avea praxă privată, încât nu alteréză agendele oficiului de veterinariu.

La acest post public concurs, şi invit pe doritoriĭ de a ocupa acest post a-şĭ înainta petiţiunile lor instruite cu arĕtarea cualificaţiei pretinse de legile esistente, până la 20 Octomvrie st. n. a. c. la 11 óre a. m. în cancelaria mea. Petiţiunile întârḑiate nu se vor lua în considerare.

Braşsó, în 26 Sept. 1904.

Dr. Jekel m. p.
vice-comite.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov,